

**KARTA PRZEDMIOTU – V ROK**  
**Rok akademicki 2025/2026**

|                                  |                         |                                                                                                                   |
|----------------------------------|-------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Kod przedmiotu</b>            | 0915.7.FIZJ4.FII7.TMZCS |                                                                                                                   |
| <b>Nazwa przedmiotu w języku</b> | polskim                 | <b>Terapia manualna zaburzeń czynnościowych stawów</b><br><i>Manual therapy of functional disorders of joints</i> |
|                                  | angielskim              |                                                                                                                   |

**1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW**

|                                                   |                                            |
|---------------------------------------------------|--------------------------------------------|
| <b>1.1. Kierunek studiów</b>                      | Fizjoterapia                               |
| <b>1.2. Forma studiów</b>                         | Stacjonarne/niestacjonarne                 |
| <b>1.3. Poziom studiów</b>                        | Jednolite magisterskie                     |
| <b>1.4. Profil studiów*</b>                       | praktyczny                                 |
| <b>1.5. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu</b> | Dr Justyna Pogorzelska, dr Agata Michalska |
| <b>1.6. Kontakt</b>                               | michalska.agata@ujk.edu.pl                 |

**2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU**

|                                |                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>2.1. Język wykładowy</b>    | polski                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>2.2. Wymagania wstępne*</b> | Student powinien posiadać wiedzę z zakresu anatomii, fizjologii człowieka, biomechaniki stawów, kinezyterapii, masażu leczniczego, terapii manualnej oraz umiejętność zastosowania fizjoterapii w reumatologii, neurologii, ortopedii i traumatologii narządu ruchu. |

**3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU**

|                               |               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-------------------------------|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3.1. Forma zajęć              |               | ćwiczenia                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 3.2. Miejsce realizacji zajęć |               | przedmiot realizowany w sali dydaktycznej CM, UJK                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 3.3. Forma zaliczenia zajęć   |               | zaliczenie z oceną                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 3.4. Metody dydaktyczne       |               | Metody podające - instruktaż, opis, objaśnienie, dyskusja, metoda eksponująca – pokaz multimedialny, metody praktyczne -pokaz z objaśnieniem, praca własna studenta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 3.5. Wykaz literatury         | podstawowa    | 1. Wiesner W., Wzorce kliniczne w terapii manualnej., Ortokursy 2019.<br>2. Kaltenborn F. M., Evjenth O., Cz. I, Manualne mobilizacje stawów kończyn, Wydawnictwo Comer, 1996; Cz. II, Kręgosłup. Badanie manualne i mobilizacja, Wydawnictwo Rolewski, 1998.\<br>3. Muscolino J., red. wyd. pol. Z. Śliwiński: Badanie palpacyjne układów mięśniowego i kostnego z uwzględnieniem punktów spustowych, stref odruchowych i stretchingu, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2011.<br>4. Frisch H.: Terapia manualna – poradnik wykonywania ćwiczeń. PZWL, Warszawa, 2001. |
|                               | uzupełniająca | 1. Bochenek A, Reicher M: Anatomia człowieka. T. I, PZWL, 2019.<br>2. Joristtma W. Anatomia na żywym człowieku. Wstęp do terapii manualnej                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

**4. CELE, TREŚCI I EFEKTY UCZENIA SIĘ**

**4.1. Cele przedmiotu (z uwzględnieniem formy zajęć)**

**Ćwiczenia:**

- C1. Student wskazuje i tłumaczy rolę terapii manualnej w leczeniu zaburzeń czynnościowych stawów.
- C2. Student potrafi przeprowadzić ocenę zaburzeń w strukturach stawowych.
- C3. Student potrafi zastosować zabiegi manualne na stawach w praktyce klinicznej.

**4.2. Treści programowe (z uwzględnieniem formy zajęć)**

**Ćwiczenia:**

1. Biomechanika stawów w zależności od typu stawu. Rotacje jako ruch obrotowy. Translacje jako ruch postępowy. Kryteria konwencjonalnego podziału stawów oraz wg. McConailla..
2. Biomechanika stawów w zależności od typu stawu cd. Zasady wklęsłości i wypukłości podczas ruchu w stawie. Zastosowanie gry stawowej w praktyce. Manualny test ruchomości wg Kaltenborna. Fizjologiczny i patologiczny opór końca ruchu.
3. Biomechanika stawów w zależności od typu stawu cd. Zaburzenia wewnątrz i zewnątrz stawowe – kryteria ocena zaburzeń w stawie. Wzorec torebkowy wg. Cyriaxa . Kryteria wzorca n/ torebkowego w stawie.
4. Biomechanika stawów w zależności od typu stawu cd . Zasada „dziadka do orzechów”. Centralizacja peryferyzacja bólu wg McKenziego.
5. Biomechanika stawów w zależności od typu stawu cd. Testy pasywne i czynne. Badanie wybranych stawów
6. Mobilizacja wybranych stawów.

#### 4.3. Przedmiotowe efekty uczenia się

| Efekt                                                    | Student, który zaliczył przedmiot                                                                                                                                                                                                            | Symbole kierunkowych efektów uczenia się         |
|----------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
| w zakresie <b>WIEDZY</b> zna i rozumie:                  |                                                                                                                                                                                                                                              |                                                  |
| W01                                                      | psychologiczne i społeczne aspekty postaw i działań pomocowych;                                                                                                                                                                              | FIZJ_B.W.2.<br>FIZJ_OW7<br>FIZJ_OW9<br>FIZJ_OW11 |
| W02                                                      | zagadnienia związane z promocją zdrowia i fizjoprofilaktyką.                                                                                                                                                                                 | FIZJ_C.W.17                                      |
| w zakresie <b>UMIEJĘTNOŚCI</b> potrafi:                  |                                                                                                                                                                                                                                              |                                                  |
| U01                                                      | organizować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia i profilaktykę niepełnosprawności;                                                                                                                               | FIZJ_B.U.4.<br>FIZJ_OU1<br>FIZJ_OU7<br>FIZJ_OU10 |
| U02                                                      | podejmować działania promujące zdrowy styl życia na różnych poziomach oraz zaprojektować program profilaktyczny w zależności od wieku, płci, stanu zdrowia oraz warunków życia pacjenta, ze szczególnym uwzględnieniem aktywności fizycznej. | FIZJ_C.U.17.                                     |
| w zakresie <b>KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH</b> jest gotów do: |                                                                                                                                                                                                                                              |                                                  |
| K01                                                      | dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;                                                                                                                                    | FIZJ_OK5                                         |

#### 4.4. Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się

| Efekty przedmiotowe (symbol) | Sposób weryfikacji (+/-) |   |     |             |   |     |             |   |     |                        |   |     |              |   |     |                |   |     |               |   |     |
|------------------------------|--------------------------|---|-----|-------------|---|-----|-------------|---|-----|------------------------|---|-----|--------------|---|-----|----------------|---|-----|---------------|---|-----|
|                              | Egzamin ustny/pisemny    |   |     | Kolokwium   |   |     | Projekt     |   |     | Aktywność na zajęciach |   |     | Praca własna |   |     | Praca w grupie |   |     | Inne (jakie?) |   |     |
|                              | Forma zajęć              |   |     | Forma zajęć |   |     | Forma zajęć |   |     | Forma zajęć            |   |     | Forma zajęć  |   |     | Forma zajęć    |   |     | Forma zajęć   |   |     |
|                              | W                        | C | ... | W           | C | ... | W           | C | ... | W                      | C | ... | W            | C | ... | W              | C | ... | W             | C | ... |
| W01                          |                          |   |     |             | x |     |             |   |     |                        |   |     |              |   |     |                |   |     |               |   |     |
| W02                          |                          |   |     |             | x |     |             |   |     |                        |   |     |              |   |     |                |   |     |               |   |     |
| U01                          |                          |   |     |             |   |     |             |   |     |                        |   |     |              |   |     | x              |   |     |               |   |     |
| U02                          |                          |   |     |             |   |     |             |   |     |                        |   |     |              |   |     | x              |   |     |               |   |     |
| K01                          |                          |   |     |             |   |     |             |   |     |                        |   |     |              |   |     | x              |   |     |               |   |     |

\*niepotrzebne usunąć

#### 4.5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

| Forma zajęć   | Ocena | Kryterium oceny                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|---------------|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ćwiczenia (C) | 3     | Wynik kolokwium na poziomie 61-68%. Student w dostatecznym stopniu potrafi wykonać badanie fizjoterapeutyczne u chorego, planuje i prowadzi terapię. Ma wiedzę o wybranych schorzeniach. Odpowiedzi i praca terapeutyczna chaotyczne, konieczne pytania naprowadzające. Student realizuje (również w grupie) powierzone zadania. Rozwiązując postawiony problem ma świadomość zdrowotnych, etycznych, naukowych i społecznych konsekwencji proponowanych działań, ale nie odnosi się do nich w realizowanym zadaniu.                               |
|               | 3,5   | Wynik kolokwium na poziomie 69-76%. Student w dostatecznym stopniu potrafi wykonać badanie fizjoterapeutyczne u chorego zaplanować i przeprowadzić terapię. Ma wiedzę o wybranych schorzeniach. Odpowiedzi i praca terapeutyczna usystematyzowane, wymaga pomocy nauczyciela. Student realizuje (również w grupie) powierzone zadania. Rozwiązując postawiony problem ma świadomość zdrowotnych, etycznych, naukowych i społecznych konsekwencji proponowanych działań. Rzadko odnosi się do nich w realizowanym zadaniu.                          |
|               | 4     | Wynik kolokwium na poziomie 77-84%. Student w stopniu dobrym wykonuje badanie fizjoterapeutyczne u pacjenta, planuje i prowadzi terapię. Odpowiedzi i praca terapeutyczna usystematyzowane, samodzielne. Rozwiązywanie problemów w sytuacjach typowych. Student realizując (również w grupie) powierzone zadania wykazuje się samodzielnością w poszukiwaniu rozwiązań. Rozwiązując postawiony problem ma świadomość zdrowotnych, etycznych, naukowych i społecznych konsekwencji proponowanych działań i odnosi się do nich w niewielkim stopniu. |

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4,5 | Wynik kolokwium na poziomie 85-92%. Student w stopniu dobrym wykonuje badanie fizjoterapeutyczne u pacjenta, planuje i prowadzi terapię. Odpowiedzi i praca terapeutyczna usystematyzowane, samodzielne. Rozwiązywanie problemów w sytuacjach nowych i złożonych. Student realizując (również w grupie) powierzone zadania wykazuje się samodzielnością w poszukiwaniu rozwiązań. Rozwiązując postawiony problem ma świadomość zdrowotnych, etycznych, naukowych i społecznych konsekwencji proponowanych działań i często odnosi się do nich. |
| 5   | Wynik kolokwium na poziomie 93-100%. Student doskonale potrafi wykonać badanie fizjoterapeutyczne u pacjenta, zaplanować i przeprowadzić terapię. Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy. Student realizując (również w grupie) powierzone zadania w pełni samodzielnie poszukuje rozwiązań. Rozwiązując postawiony problem ma świadomość zdrowotnych, etycznych, naukowych i społecznych konsekwencji proponowanych działań i zawsze odnosi się do najważniejszych z nich.                                               |

## 5. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

| Kategoria                                                                              | Obciążenie studenta |                       |
|----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|-----------------------|
|                                                                                        | Studia stacjonarne  | Studia niestacjonarne |
| LICZBA GODZIN REALIZOWANYCH PRZY BEZPOŚREDNIM UDZIALE NAUCZYCIELA /GODZINY KONTAKTOWE/ | 30                  | 30                    |
| Udział w ćwiczeniach                                                                   | 30                  | 30                    |
| SAMODZIELNA PRACA STUDENTA /GODZINY NIEKONTAKTOWE/                                     | 20                  | 20                    |
| Przygotowanie do ćwiczeń                                                               | 10                  | 10                    |
| Przygotowanie do kolokwium i zaliczenia                                                | 10                  | 10                    |
| <b>ŁĄCZNA LICZBA GODZIN</b>                                                            | <b>50</b>           | <b>50</b>             |
| <b>PUNKTY ECTS za przedmiot</b>                                                        | <b>2</b>            | <b>2</b>              |

*\*niepotrzebne usunąć*

**Przyjmuję do realizacji** (data i czytelne podpisy osób prowadzących przedmiot w danym roku akademickim)

.....